

Ο ΦΟΡΕΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΟΥ ΘΕΡΜΑΪΚΟΥ ΚΟΛΠΟΥ

λάσσια ρύπανση και τα έργα αντιρύπανσης, το ιδιοκτησιακό καθεστώς στην παράκτια χερσαία ζώνη, κ.α. Όμως δεν υπάρχει κανενός είδους συντονιστικό όργανο, άλλα ούτε και υλοποιείται κάποιο συνολικό σχέδιο διαχείρισης.

4. Η Αναγκαιότητα δημιουργίας του Φορέα Διαχείρισης του Θερμαϊκού Κόλπου

Η σημερινή κατάσταση του Θερμαϊκού κόλπου, αν και βελτιωμένη συγκριτικά με το παρελθόν, εξακολουθεί να παρουσιάζει σημαντικά και ποικίλα προβλήματα: ρύπανση υδάτων, μη ορθολογική διαχείριση φερτών υλικών των ποταμών που εκβάλλουν στον Θερμαϊκό, μη αειφορική χρήση υδατικών και αλιευτικών πόρων, μη ολοκληρωμένη προστασία και διαχείριση του φυσικού περιβάλλοντος, αυξημένη οικιστική-τουριστική πίεση κλπ.

Η αναγκαιότητα συντονισμένης δράσης, για την αντιμετώπιση των παραπάνω θεμάτων στα πλαίσια ενός ολοκληρωμένου σχεδίου για την αειφορική προστασία και διαχείριση του Θερμαϊκού κόλπου, είναι προφανής και έχει γίνει σήμερα αποδεκτή από τους φορείς και τους πολίτες της περιοχής. Με δεδομένη την πολυπλοκότητα των θεμάτων που η συντονισμένη αυτή δράση οφείλει να αντιμετωπίσει, την πολυάριθμη νομοθεσία, την ανταγωνιστικότητα των χρήσεων και των χρηστών, η δημιουργία φορέα διαχείρισης του Θερμαϊκού κόλπου είναι πρόδηλη.

Η δημιουργία ενός θεσμικού φορέα διαχείρισης θα πρέπει να λάβει υπ' όψη της και να στηριχτεί στο πλαίσιο του Institutional Analysis and Development, σύμφωνα με το οποίο, ο τύπος, η μορφή και οι αρμοδιότητές του καθορίζονται από το πλαίσιο λειτουργίας του ως υπάρχουσα κατάσταση (context), το πεδίο δράσης του (action arena), το σχήμα αλληλεπιδράσεων (patterns of interactions) και τα αποτελέσματα των σχεδιασμένων διαχειριστικών πολιτικών (policy outcomes). Ένας θεσμικός φορέας διαχείρισης πρέπει να ρυθμίζει μόνιμα τις ανθρώπινες δραστηριότητες με βάση τους στόχους, του νόμους και τους κανόνες που θέτει και να μετέχει καθοριστικά στη διαμόρφωση των στρατηγικών διαχείρισης των επιμέρους περιοχών.

Το πλαίσιο λειτουργίας με βάση το οποίο διαμορφώνεται ο τύπος του φορέα διαχείρισης, εξαρτάται από το φυσικό, βιολογικό και ανθρωπογενές σύστημα στο οποίο αναφέρεται, από τους κανόνες και τους νόμους που πρέπει να εφαρμόσει, έτσι ώστε να επιτύχει τους στόχους του, από τη φύση των προβλημάτων που πρέπει να αντιμετωπίσει και από τη στάση της τοπικής κοινωνίας απέναντι στα θέματα που έχει να διαχειριστεί.

Ο Φορέας Διαχείρισης του Θερμαϊκού Κόλπου, ως το μόνο θεσμικό όργανο, θα μπορεί να σηματοδοτήσει την έναρξη των διαβουλεύσεων και της συνεργασίας με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς (stakeholders) και κοινωνικούς εταίρους για την διαμόρφωση και υλοποίηση ενός σχεδίου περιβαλλοντικής διαχειριστικής πολιτικής.

Ο Φορέας Διαχείρισης του Θερμαϊκού Κόλπου, θα συμβάλει όχι μόνον στην αειφορική διαχείριση των φυσικών πόρων της περιοχής αλλά και στην περιφερειακή αειφορική ανάπτυξη, εισάγοντας καινοτόμες δράσεις οικονομικού, κοινωνικού και περιβαλλοντικού χαρακτήρα.

5. Χώρος και δραστηριότητες ευθύνης του φορέα

Ο Φορέας Διαχείρισης του Θερμαϊκού Κόλπου (ΦΔΘΚ) θα πρέπει να περιλαμβάνει ως χώρο δραστηριότητας τις 3 περιοχές Natura (Δέλτα Αξιού-Λουδία-Αλιάκμονα, ποταμός Αξιός, Λιμνοθάλασσα Επανομής), τον κεντρικό και εσωτερικό Θερμαϊκό Κόλπο και το πολεοδομικό συγκρότημα της πόλης της

Θεσ/νίκης. Επομένως στα όρια του συμπεριλαμβάνονται οι παράκτιοι ΟΤΑ των νομών Θεσσαλονίκης, Ημαθίας και Πιερίας και η από αυτούς περικλειόμενη θαλάσσια περιοχή, έως την ευθεία των ακρωτηρίων Επανομής και Αθερίδας

Ο ΦΔΘΚ θα πρέπει επίσης να αντιμετωπίσει πολλούς και διαφορετικούς τύπους προβλημάτων, από τη ρύπανση του Θερμαϊκού κόλπου και την προστασία των περιοχών Natura, ως ένα μεγάλο μέρος των επιπτώσεων των ανθρωπίνων δραστηριοτήτων με μεγάλη ποικιλομορφία, όπως εμπορικές, ναυτιλιακές, γεωργικές, αστικές κλπ. Τέλος θα πρέπει να λάβει υπ' όψη του τόσο την εκφρασμένη στάση της τοπικής κοινωνίας για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής όσο και την ανυπαρξία ενός διαμορφωμένου νομικού πλαισίου, το οποίο να προσδιορίζει στην περιοχή ευθύνης του, τους εν χρήση κανόνες.

Ως προς το πεδίο δράσης θα πρέπει να ληφθούν υπ' όψη όλοι οι κύριοι εμπλεκόμενοι φορείς (actors) καθώς επίσης θα πρέπει να διαμορφωθεί ένα αποτελεσματικό πλαίσιο λειτουργίας στο επίπεδο της λήψης αποφάσεων. Ο κύριος σκοπός του ΦΔΘΚ είναι η εκπόνηση και υλοποίηση ενός ολοκληρωμένου προγράμματος για την περιβαλλοντική προστασία του χερσαίου και θαλάσσιου οικοσυστήματος αλλά και την αειφορική ανάπτυξη της περιοχής ευθύνης του, στο οποίο θα έχει ενσωματωθεί η ευρωπαϊκή και η διεθνής πείρα περιβαλλοντικής διαχείρισης και για το οποίο θα έχει εξασφαλιστεί η μεγαλύτερη συναίνεση των ενδιαφερομένων.

6. Οργανόγραμμα - Λειτουργία του φορέα

Ο ΦΔΘΚ θα πρέπει να ενσωματώσει όλους τους εμπλεκόμενους φορείς (actors) σ' ένα πλαίσιο περιβαλλοντικής διακυβέρνησης, όπου ο βασικός στόχος είναι όχι μόνο η λήψη αποφάσεων, αλλά και η διασφάλιση της εφαρμογής τους.

Ο ΦΔΘΚ θα πρέπει να έχει τα ακόλουθα όργανα διοίκησης:

(α) Το Διοικητικό Συμβούλιο (ΔΣ), αποτελεί το όργανο λήψης όλων των αποφάσεων του φορέα. Διαμορφώνει το σχέδιο δράσης και τις επιμέρους πολιτικές για την υλοποίησή του. Επίσης καταρτίζει και το σχέδιο επιχειρηματικότητας και οικονομικής δραστηριότητας. Η παρακολούθηση της εφαρμογής των πολιτικών καθώς και τα αποτελέσματα στην πράξη αποτελούν την βάση για την λήψη διορθωτικών προληπτικών ενεργειών τόσο στο επίπεδο της στρατηγικής όσο και στο επιχειρησιακό επίπεδο λειτουργίας του φορέα. Στο 11μελές ΔΣ του ΦΔΘΚ εκτός του Προέδρου θα πρέπει να εξασφαλιστεί η συμμετοχή εκπροσώπων:

- της κεντρικής εξουσίας (ΥΠΕΧΩΔΕ, ΥΜΑΘ, Υπ. Αγρ. Ανάπτυξης, ΥΕΝ, Περιφέρεια Κεντρ. Μακεδονίας, κλπ.)
- της τοπικής εξουσίας (Νομαρχίες, ΤΕΔΚ-ΚΕΔΚΕ)
- των τοπικών φορέων σχεδιασμού πολιτικής (ΟΡΘΕ)
- της κοινωνίας των πολιτών (ΜΚΟ)
- των παραγωγικών φορέων (ΣΒΒΕ, κλπ.)

(β) Τον Γενικό Διευθυντή (ΓΔ), ο οποίος έχει την ευθύνη της υλοποίησης των αποφάσεων του ΔΣ και συντονίζει - διευθύνει τη λειτουργία των τμημάτων του φορέα.

Οι επιμέρους πολιτικές υλοποίησης των αποφάσεων του ΔΣ και η παρακολούθηση της εφαρμογής τους αποτελούν ευθύνη του ΓΔ και της «Λειτουργικής Μονάδας», που οργανώνεται με 5 επιμέρους Τμήματα:

- Τμήμα Τεκμηρίωσης, Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης και Εκπαίδευσης, Πληροφόρησης και Δημοσίων Σχέσεων

Συνέχεια στη σελίδα 8

Φωτ.: Πάνος Χαραμόγλου

